

ОСІНЬ 2017 № 4 (99) РІК XXV

ВАТРА

„W”470

АКЦІЯ "ВІСЛА"

Ту мене мати породила, солодким молоком кормила, ту хочу жити умирати, де жили мій отець і мати

Не забуде ме !

Чи перешли-зме

 ТЕКСТ МІЛЬКО ГОЙСАК

Чи акція «Вісла» може ся даколи скінчити?

Напевно пробуєме сой одповісти, што генерус наше життя гнески, што впливат на наше вихованя, світогляд, життєви вибори, кадь ідут наши діти?

Чи можна окреслити границю, котра визначат наш ритм життя, наприклад: до 2017 рока и по нім?

Раз мож подумати так: тих 70 років - то далека давнина, мало кого юж ся торкат, жах акції «Вісла» одишов з нашима родичами, з найстаршим поколінням, котре не визначат юж гнешні стандарти;

Інчим разом: наш розсіяний по Польщі и світі нарід нигда не позбудеся того тягару вигнаного, позбавленого гідности громадянина.

А аспектів, котри додатково комплікують тоту оцінку дуже:

-чи даєме собі раду з конфесійними ріжницями?

-як далеку дорогу переходит молода людина в національнім плані, жеби визначитися: чи я лемко-руснак, українець? ищи дішов надуманий – сепаратист-русин.

-чи жити мі з традиційом, церквом, жичливим стосунком до ближнього, чи може піти в капіталістичний егоїзм и грабати лем до себе?

рубікон?

Дуже тих площин взаємних реляцій, способів контакту

– тяжких виборів ищи більше. Чи жити мі за заповітом покривдженого акціом «Вісла» - з притаманним такій людині жалюм, вічними претензіями и твердом поставом оборони втраченої Лемківщини, єй здобутків, чи одсепаруватися од акції «Вісла», піти в легке, так зване «ляйтове» життя, де визначником вигідне, максимальні упрощене суспільне лемківське життя, наприклад юж без кирилиці, без парадфіальних зобов'язань, без читаня и писаня по-своmu, и очевидно юж в польській бесіді, бо так дітям простіше в дорозі до кар'єри європейця?

Спільним простором, думам, для того морально-інтелектуального «вагаделка» є Ватряна Ждиня: и греко-католицька и православна, и лемківська и українська, и сільська и світова. То ту баталія з поодинокой голови переносится на баталію поглядів ватрян, котри перетинаються на дорогах польсько-українсько-словацького пограничя и незлічених стежках розчеперених родинних, суспільних и релігійних зв'язків.

Буду грав в «Древетні» як Мама і Няньо

Родиться наступне питання: чи не змучили-зме ся юж перетіганьом лини з дочепленом між-конфесийном, світоглядном ворожнечом и часто порожніма раціями. Чи не є час по тих 70 роках мартирології зайнятися будуваньом здорових реляцій медже нашима громадами, парафіями? Чи не пора нам перейти и тот рубікон?

Бо вибору не є – жниво зберат «лишка-асиміляція», котра хитро викрадат майбутнє наших діти!

Рихтували-зме

35 Ювілейну ватру з надійом погодити тоти не раз діаметральні різни обличчя – тих з жальом и тих з ура-оптимізмом. А чи вдалося? Гості Ватри, з котрима я радив, гварили так: ми ту приїжджаєме, бо такого тепла не находиме нигде інде во світі, той жичливости, тілко найближших серцю люди не найти нигде. Што ж, видно Ждиньска ватра як цілющи ліки – антідотум на наши болести и трамплін до того як оптимістичні смотріти в майбутнє. Бо хоц би-с ся на хвилинку духовні підламав, то знаш, же в наступнім році курація в Ждини гарантувана.

ЗМІСТ:

❖ Обкладинка:

В проєкті обкладинки використано цитату поета з Бардіївщини Олександра Павловича;

**Свято лемківской культури
Ювілейна 35 Лемківска ватра в Ждини в 70 роковини акції «Вісла»,
21-23.07.2017. В Місци пам'яти:**

- верхнє фото (справа): Блаженніший Святослав Шевчук – Глава й Батько УГКЦ и єпископ Паїсій – Ординарій Перемиско-Горлицкой єпархії ПАПЦ дзвонят Дзвоном миру;

- нижнє фото (справа): Штефан Дзямба - свідок депортації, жертводавець землі під Лемківску ватру, Штефан Клапик - голова Об'єднання лемків, Володислав Грабан - Староста Ватри - переказаня Ватряного огня.

❖ Фотографії:

Варфоломей Келтика, Мілько Гойсак, Богдан Бухта, Наталія Гладик, Марія Птак, Григорій Троханівський, Григорій Суханич, lemky.org, galeria.legnica.pl

- 2 **ЧИ ПЕРЕШЛИ-ЗМЕ РУБІКОН?** - М. Гойсак
- 6 **ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ТАБОРУ „ЯВОЖНО”** - А. Вев'юрка
- 6 **ПРЕЗИДЕНТСКИ ВІДЗНАЧИНЯ**
- 7 **ВО ДВЕРІ ЮНЕСКО** - Г. Суханич
- 8 **З'ЇЗДИ КАРПАТСЬКЫ** - Ш. Гладик
- 9 **VI КОНГРЕС СФУЛО** - В. Шлянта
- 10 **XVIII РАЗ ЗВУЧАЛИ „ДЗВОНИ ЛЕМКІВЩИНИ”** - А. Вев'юрка
- 11 **ПЕРЕДАТИ ІСТОРІЮ, ТРАДИЦІЮ ЧЕРЕЗ ТАНЕЦ** - К.Феснак
- 12 **ДИТЯЧИЙ САДОЧОК КРАС ДІТОЧОК** - Г. Троханівський
- 14 **XVII ЛЕМКІВСЬКИЙ ЄРУСАЛИМ** - Н. Гладик
- 15 **А ШТО ЧУТИ НА АНТОНИЧІВЦІ** - Н. Гладик
- 16 **У 45 ЮВІЛЕЙ «ОСЛАВ'ЯН»** - В. Гойсак
- 18 **В ПОРОГАХ НАШОГО ЛІЦЕЮ В ЛІГНИЦІ** - А. Вев'юрка
- 19 **З МОЙОЙ ПОЛИЧКИ**
- 20 **З ДОМАШНЬОЙ АПТЕЧКИ** - ЧуГаня
- 21 **ВИГНАНИЙ** - Е. Стремецкий
- 22 **МАНДРІВКИ ЛЕМКІВЩИНОМ** - Г. Суханич
- 23 **ВЕРТАЙМЕ ДО ДАВНИХ ІМЕН** - А. Вев'юрка
- 24 **ІНФО ЗА ЛЕМ-ЧАСОМ** - М. Гойсак
- 27 **В НОВОСТВОРЕНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ** - А. Вев'юрка

Юзеф Гаврон – Малополюський віце-воєвода, Станіслав Сорис – Віце-маршалок Малополюського воєводства, Мирон Сич – Віце-маршалок Вармінсько-Мазурского воєводства, Ромуальд Гавлік – Віце-маршалок Любуского воєводства, Кароль Гурські – Горлицький староста,

Гу Місци пам'яті

Чи знав Володислав Грабан – рідний поет, співініціатор Лемківських ватр, же по 35 роках 21-23 липня 2017 р. тим разом в Ждині зас буде стояти на сторожи пам'яті о великій кривді? Тепер як Ватряний Староста з огнем єдності переходив естафету од сцени гу Місци пам'яті, де в ваньцку вигнаних ждали закорінени в Лемківщині патріоти, а під Пам'ятним хрестом при Дзвоні миру почесни госці Свята, кланяючись жертвам морального злочину 70-літньої давнини.

Гу сцені

Зо сцени, режисерованой в тім році Ксеньом Онишканич, звертали ся до нас почесни госці: Блаженніший Святослав Шевчук – Глава й Батько Української Греко-католицької церкви, єпископ Паїсій – Ординарій Перемишко-Горлицької єпархії, Оксана Юринець – депутат Верховної Ради України, Андрій Дешиця – Надзвичайний і Повноважний посол України в Польщі,

Даріуш Ресько – Мер Криниці-Здрою, Михайло Ратушний – Голова Української Всесвітньої координаційної ради, Мирослава Копистянська – представник лемківських громад в комісії спільній Уряду і національних-етнічних меншин, Петро Тима – Голова Об'єднання українців в Польщі, Софія Федина – Голова Світової федерації українських-лемківських об'єднань и господарє – голова ОЛ Штефан Клапик и війт гміни Устя Горлицьке Митро Ридзанич.

Лігницький колектив «Дикі Бджоли»

Під час офіційної частини державни одзначиня Президента РП отримали: Володислав Грабан (Староста Свята), Штефан Дзямба и Василь Шлянта. Відзначиня «Вірний предкам» Об'єднання лемків признало: Штефанови Гладикови, Василю Шлянті, Юрію Рейту и проф. Володимирі Мокрому.

Гама культури

Свято лемківської культури Лемківску ватру не можна заперти словом фестиваль – то не лем виступи фольклорних, фолькових, рокових ансамблів з Польщі, України, Словаччини,

В першій ряді нагороджени президентскими одзначинями зліва: Штефан Дзямба, Володислав Грабан (Староста Свята), Василь Шлянта

5 Сербії, Хорватії. Перелік ватряних атракцій збагачається з рока в рік. И так: живий ваньчок ватрян, котри переказували оген з рук до рук од головної ватри аж до Місця пам'яті до свідка депортації Штефана Дзямби, котрий запалив свічку під хрестом (під опіком Григорія Троханівського). Звукове студію, де можна було слухати награнь розмов з найстаршим поколінням (вибір и опрацювання Григорія Суханича). Перший раз одбився конкурс Місте-

Реалізаторки програми - зліва: Анна Баняш, Емілія Піж

Учасники конкурсу різання дров

ра Лемковини, котрий пририхтували и попровадили Анна Баняш и Емілія Піж, ватрянки за Бонда обрали собі Давида Шкурата з Лігниць. Перший професійний показ моди, інспіруваною етнотрадиційом. Вартат підкреслити, же тото вшитко - то ідеї молодого покоління лемків, котри діют в управі ОЛ и при організації фестивалю, и тото барз цінне. В якисим сенсі їхня праця перечит тезі песимістів про остаточну домінацію наслідків акції «Вісла». Крім того, в тім році успішно били реалізовані и циклічні проекти Ватри: Літературна палатка - стрічі, дискусії, лекції; документальни и історични виставки, панель фільмових документів, Спартакіада, Ватрочка (в тім році при співпраці з «Лемколянд»), Майстерня.

Не нашовся такий одважний,

би дакий клин хотів вбити медже ватрян. Не найти такой сили, котра би розбила тот впорядкуваний натуральним покликком лемківський простір молитви, спітканя, забави. Станули-зме як армія пчіл, котра не допустит до «хижи» інтруза. Частували-зме ся медом взаємопошани и уваги до спільних проблем. А од кривди сперед 70 років, котра як тін ходит за нами, не можеме одвертати голови. Напевно пам'ят о акції «Вісла» мусит жити в нас. Вертайме з вигнання тілом и духом, спільном працьом, вихованьом молодого покоління до рідного. А пам'ят о кривді вигнання не буде перешкодом, лем науком, а патріотизм родичів – хлібом насущним для наших діти.

Дякую красьні

Голові Оргкомітету пану Штефану Клапику и цілому Його широкому колективови за великий труд пририхтування Свята лемківської культури Ювілейной 35 Лемківської ватри в Ждини. Якима будут наступни Ватри – то наша спільна воля, наша спільна ініціатива, котру треба доглядати, як зерно в поли, виривати колючи бодаки и діганяти шкідників, а жати дозрілий плід на майбутній лемківський Хліб.

ТЕКСТ АДАМ ВЕВ'ЮРКА

У місті Явожно 16 вересня вшанувано жертви Центрального табору праці «Явожно», де у 1947-49 роках комуністична польська влада створила спеціальний підтабір для українців, вигнаних акцією «Вісла» зі споконвічно рідних земель Лемківщини, Бойківщини, Надсяння, Холмщини, Любачівщини, південного Підляшшя.

Урочистості відвідали: господар - мер м. Явожно Павел Сільберт, посол України в Польщі Андрій Дешиця, віце-спікер сеймику Вармінсько-Мазурського воєводства Мирон Сич, генеральний консул України в Кракові Олег Мандюк та делегації всіх шкіл з українською мовою навчання в Польщі. Серед учасників були також представники Об'єднання лемків на чолі з головою Стефаном Клапиком, який разом з заступником Адамом Вев'юркою поклав вінець під пам'ятником жертв цього концтабору.

З Лемківщини приїхав цілий автобус. Виїзд цієї групи організував Андрій Клімаш — газда нашої Ватри в Ждині.

За це велика подяка. З Заходу лемки також були. Вони приїхали в більшості власними машинами. ОЛ передало після літургії та панахиди всім охочим землю з концтабору. Люди охоче брали цей сумний, але важливий для усієї нашої громади слід історії, так що навіть не всім вистачило. Пам'ятаючи акцію «Вісла», не забуваймо ніколи про Явожно, бо там є мученицька невинна кров нашого народу. Народу, якого мало не було в Польщі після 1947 р.

«ЯВОЖНО»

Президентски відзначиня для діячів ОЛ

В 2017 році Президент Польщі Анджей Дуда відзначив державними орденами – «Хрестами заслуги» заслужених лемків з воєвідств Любуского, Нижньосілезкого і Малопольського. Отримали їх академічний викладач проф. Беата Орловська — єдина не лемкиня з відзначених, православний священник о. Артур Грабан та етнограф д-р Мирослав Пецух - діяч ОЛ (Любуске воєв.), Отця Артура Грабана, голову Товариства «Lemko Tower», відзначено Золотим хрестом заслуги, а проф. Беату Орловську та д-ра Мирослава Пецуха – Сріб-

ними хрестами заслуги. Державни відзначиня вручено лемківським діячам під час конференції «Дорога до пам'яті і примирення у 70 роковини акції „Вісла” 1947 – 2017», організованій 18-19 мая в Гожові Великопольським.

З Нижньосілезкого воєв. відзначиня отримали: Золотий хрест - Марія Мончак-Келечава, Срібний - Адам Вев'юрка, Бронзовий - Юстина Вишовська — вшитки діяче ОЛ. Відзначиня в імени Президента вручив 14 червня в Уряді воєвудским у Вроцлаві Воєвода Павел Греняк.

3 Малопольского воев. Срібний хрест заслуги отримали Штефан Дзямба і Володислав Грабан, Золотий хрест заслуги (юж другий раз) Василь Шлянта. В імені Президента вручив їх Малопольский віце-воєвода Юзеф Гаврон 22 липня під час Лемківської ватри в Ждині.

В передден 26-й річниці Незалежності України, 23 серпня, указом Президента України Петра Порошенка нагороджено орденом „За заслуги” III ступеня голову Об'єднання лемків Штефана Клапика і колишнього голову ОЛ Еміля Гойсака.

Вшитких лемків позитивно оцінили за працю для громади, за суспільну, наукову чи мистецьку діяльність. Для ОЛ то свідоцтво, що праця організації є достережена і доцінена не лем на рідних землях, але і на вигнанні, а тіж в Україні. ОЛ од початку діяльності належит до тих наших лемківських організацій, котри не ділять лемків, а прибують єднати. Лем спільна праця може боронити наш лемківський світ перед асиміляцією. **[ред]**

Здіва: Адам Вев'юрка,
Марія Мончак-Келечева, Богдан Пецушок

30 червня і 1 липня 2017 р. разом з Григорієм Троханівським взяли-зме участь в четвертім міжнароднім форумі, яке організувало товариство World Heritage Watch. Форум - то місце, де стрічаються діячі суспільних організацій, би представити свої проблеми і досвіди та разом випрацювати постулати для Світового Комітету Спадщини ЮНЕСКО. Медже учасниками форуму били суспільні діяче, медже інчима з Кенії, Індонезії, Македонії, Тунезії, Тибету, Японії, України, Білорусі, Німеччини ци Англії. Лемківски справи, крім Об'єднання лемків, порушило товариство Магурич, яке репрезентували Шимон Моджеєвські і др Ольга Соляр. По двох днях мучачой, але і даючой радіст пізнавання нових люди, роботи, разом зо шиткими учасниками проголосували-зме парунадцет резолюцій, в тім і тоти од ОЛ і Магурича. Документи ОЛ і Магурича закликують медженародни, як тіж польски, суспільства і власти до збільшення допомоги для підтримки і розвитку нашої матеріальної і духовой культури.

В резолюції Магурича не бракло тіж названя інчих націй, яких спадщину по цілім світі прибують рятувати товариство. Резолюція ОЛ міцно зосередилася на відзначаній в 2017 р. сімдесятій річниці акції «Вісла». Шитки резолюції остали доручени Світовому Комітету Спадщини ЮНЕСКО в перший ден його 41 сесії, яка мала місце 2-12 липня 2017 р. в Кракові.

ТЕКСТ
ГРИГОРІЙ СУХАНИЧ

Во двері ЮНЕСКО

Од 24 до 28.08.2017 р. проходив в Істебні ІІІ 3'їзд карпатський, в котрім взяли участь представники населення ріжних націй зо вшитких регіонів Карпат. Теперішні 3'їзди нав'язують до передвоєнних традицій *Zjazdów ziem górskich*, котрих політичнoм ідейом было доказати, „*że w Zjazdach biorą udział Górale polscy różnych odcieni regionalnych*”. Передвоєнна польська політика полігала на вспераню польскости на всході коштом ослабління української нації. „*Chodziło tu przede wszystkim o podkreślenie różnic i odrębności narodowych Łemków, Bojków i Hucutów*” (A.Szcześniak, W. Szota, „*Wojna Polska z UPA droga do nikąd*”, Warszawa 2013, s. 13). „*Dotyczyło to przede wszystkim podjęcia kroków w kierunku usunięcia z Łemkowszczyzny wpływów ukraińskich... Poprzez zmniejszenie oddziaływania świadomych narodowo Ukraińców na Łemków... Problem ukraiński przesunięto dalej na wschód*” (Paweł Przybylski, „*Rola duchowieństwa greckokatolickiego w kształtowaniu opcji narodowych wśród Łemków*”, Toruń 2006, s. 126).

ОЛ на запрошіння взятя участі в І оновленім 3'їзді в 2015 р. в Людзімежу заявило, же гей, возмеме уділ, але з позиції, же будут то 3'їзды карпатскы, а лемкы то не *Górale polscy*, але історични русини, гнеска називани лемками-українцями. Таку позицію, ідентифікуючу нас регіональні, презентуєме на вшитких 3'їздах, противну до становиска, яке заняли лідери лемківски, згуртувани в ансамблі «Лемковина», котри виступуючи в Закопанім згодилися на окресління, же *Łemkowie to Górale polscy!!!* А то преці фалш - чисте яничарство. Вертаючи до істини 3'їздів, можна речи, же на конференціях стераятсє дві протиставни тези, што до засеління Карпат:

- 1.Кольонізація Карпат мала характер етнічні волоский, опертий на пастирській газдівці.
- 2.Карпати заселяли ріжни нації, котри опералися на праві волоскім, корист-

нім для газдування в тяжких гірських умовах. За тима теорями стоять науковці. Волоску попере-рат проф. І. Чаманьска з УАМ в Познаню, а пастирську теорію, не волоску голосит проф. Г. Явор з КУЛю в Любліні, котрий на конференції в Істебні виразні повів, же в XV ст. волохами називали вшитких, хто заселяв північні схили Карпат, а взагалі рюк, же колонізація волоска - то проблем політичний. Подібну позицію до проф. Г. Явора заняв проф. К. Новак з Університету Сілезкого, який зазначив, же осадництво на терени Цєшиньской Сілезії пришло з полудня и мало найвеце елементів русиньских - гнешніх українських (то його точни слова), як волоских.

Од ОЛ я презентував-єм позицію, же серед нас руснаків можна бесідувати лем о культурі пастирській, яка, віддалена од центрів русиньских, створила своєрідну на тамти и гнешні часи регіональну культуру. Пригадав-єм тіж, же слово «волох» на теренах поза румуньских наберало в XV и XVI ст. ріжного значиння. Волохами називали тих, што займалися пастирством, и в інший спосіб, ніж традиційний рільничий, здобували джерела на своє утримання. Серед руснаків на Словащині, а и самих словаків слово «волох» означат пастуха, а не націю. В нашій культуровій и гісторичній пам'яті не лишилася нияка свідоміст нашого балканьского походжіння. Противні, пам'ятаме о своїх зв'язках з Київском Русьом, а гнешньом Україном. Християнство не пришло до нас з Балканів, лем наши терени хрещени были юж за часів Кирила и Методія. Зас в 1988 р. святкували-зме тисячолітя Хрещення Київской Руси. До гнеска в ріжних публікаціях польскы гісторики глядають нам на проти вшиткому балканьских корени. Вацлав Потоцкий, який був властительом Ключа Климківського - сел Климківка, Лося, Кункова, Ліщини, Новиця - юж в XVII ст. писав, же є властительом *Państwa Rusińskiego*, а був то час, коли льокувани были наши села.

Думам, же треба брати участь в таких спітканях, де бесідуєся о заселяню Карпат, жеби презентувати нашу вижше згадану позицію и гісторичний русиньский родовід. Вказали-зме тіж нашу фольклорну традицію на сцені - на ІІІ 3'їзді карпатским з успіхом виступив ансамбль «Лемківський перстеник», який діє при ОЛ. Напевно треба нам познавати ріжноманітну культуру карпатську, бо ж преці, як бесідував кс. проф. Юзеф Тішнер:

**„Poprzez rozumienie kultury można zrozumieć człowieka.
A kultura to pieśń, muzyka, malarstwo,
Poezja, taniec i modlitwa.
A także strawa na stole, czystość w obejściu
i poznawanie inaczej myślących.”**

Через п'ять років після попереднього V конгресу, що в травні 2012 р. проходив в Горлицях, представники членів Світової Федерації Українських Лемківських Об'єднань зібралися у Львові. Організатором VI конгресу СФУЛО було Всеукраїнське товариство «Лемківщина». СФУЛО об'єднує українські-руснацькі/лемківські громади семи країн світу: Організації Оборони Лемківщини (США), Об'єднання лемків Канади, Об'єднання лемків (Польща), Союзу русинів-українців Словацької Республіки, Союзу русинів-українців Сербії, Союзу русинів Хорватії та Всеукраїнського товариства «Лемківщина».

Конгрес проходив від 24 по 26 серпня 2017. Місцем нарад був сесійний зал Львівської обласної ради. Засідання вели Степан Майкович та Олександр Венгринович. Гостями конгресу були голова Львівської обласної державної адміністрації Олег Синютка та голова Тернопільської обласної державної адміністрації Степан Барна, а також консул Республіки Польща у Львові і заступник міського голови Львова Андрій Москаленко. Складено звіти голови і керівних органів федерації та обговорено і проголосовано їх прийняття. Голови делегацій склали звіти з діяльності організацій. Дотеперішній голова СФУЛО д-р Софія Федина не кандидувала на наступну каденцію. Початково погодилися кандидувати Степан Майкович, Василь Муле-са та Ярослава Галик, але два перші перед виборами утрималися. Головою СФУЛО делегати обрали Ярославу Галик, авторку тритомної «Книги пам'яті Лемківщини 1944-1946». Мати обраної - Стефанія Репела - з Розтоки Великої, а батько Іван Галик з Крижівки повіту Новий Санч. Переобрано також двох заступників голови, секретаря, членів управи та контрольної комісії. Заступником на американський континент обрано голову Крайової Управи Організації Оборони Лемківщини Марка Гованського.

Від Об'єднання лемків делегатами на конгрес були Стефан Клапик, Василь Шлянта, Наталія Гладик, Анна Баняс та Емілія Пиж. Голова Об'єднання лемків став заступником голови СФУЛО на Європу. Наталія Гладик і Василь Шлянта стали членами управи СФУЛО, а Анна Баняс - членом контрольної комісії.

В суботу в великий сесійний залі Львівської міської ради відбулась зустріч нового керівництва СФУЛО і делегацій із журналістами та громадськістю Львова. Потім гості поїхали від площі Ринок на ватряне поле і відвідали Третій обласний фестиваль лемківської культури «Гомін Лемківщини», що відбувався у с. Зимна Вода.

Ярослава Галик - новообрана голова СФУЛО

ТЕКСТ ВАСИЛЬ ШЛЯНТА

VI Конгрес СФУЛО відбувся у Львові

Сесійний зал Львівської обласної ради

Фестиваль почався в суботу 5 серпня о 11:00 год. походом головном дорогом міста Монастириска. Бив-єм юж другий раз на тим фестивалі та репрезентував Об'єднання лемків як заступник голови. На початку покладено квіти під пам'ятником Т. Шевченка, пам'ятним знаком жертв депортації, а потім під фігуром Покрови Пресвятої Богородиці, де відправлено панахиду за вшитки жертви депортації, в тим в 70-роковини акції «Вісла».

По закінчю панахиди вшитки переїхали на Ватру до «Лемківського села» - до Бичова недалеко міста Монастириска. Організатором фестивалю є Всеукраїнське товариство «Лемківщина», за сприяння Тернопільської обласної адміністрації та Тернопільської обласної ради. На фестивалі били представники вшитких районів Тернопільської області та гості з інших регіонів України і з заграниці, туристичні групи та ансамблі зо Словаччини, Чехії, Польщі, Румунії, Угорщини. През цілий ден можна било оглядати експозицію Лемківського музею в м. Монастириска. На території «Лемківського села» діяло містечко народнього ремесла, де вказувано барз цікави експозиції. О 13 год. на головній сцені розпочалося урочисте відкриття XVIII Всеукраїнського фестивалю лемківської культури. На початку бив виступ молоді, присвячений Року любови до ближнього. Той любови Україні барз треба, коли наштоден змагаться з війном з Російом на сході України, де тіж воюють і гинут наши лемки. По тим виступі піднесено прапор України і прапор Всеукраїнського товариства «Лемківщина». Барз приємно било видіти і почути на сцені і не лем нашого владику з Польщі, тіж лемка, Володимира Ющака, котрого публіка приняла барз тепло. Потім на сцені владики Дмитро Григорак, ЧСВВ – Правлячий Архиерей Бучацької Єпархії УГКЦ спільно з владиком Володимиром Ющаком, ЧСВВ – Єпископом Вроцлавсько-Гдань-

XVIII раз звучали «Дзвони Лемківщини»

ским передали благословення. З привітаннями та промовами виступили голова Тернопільської обласної адміністрації Степан Барна та голова Тернопільської обласної ради Віктор Овчарук, керівники і представники державних, громадських організацій України, Тернопільської області, Монастирського району та міста, народні депутати України.

Як подавали організаторе, било наонад 30 тисяч ватрян, а деяки - што 40. Тяжко тото справдити, бо там на Ватрі не є білетів.

Деси о 15:30 год. на головній сцені розпочалася концертна програма. На фестивалі били тіж презентації. «Пам'ятники жертвам депортації українців на Тернопільщині до 70-х роковин операції „Вісла“»; можна било закупити літературу, што розповідає о лемківській культурі та історії і гнесьнім житю той етнічної групи українців.

Можна било тіж спрібувати страви традиційної лемківської кухні, переглянути тематичні фільми, відвідати Спортивне містечко та Фестиваль «Мультиспорту», взяти участ в конкурсах та розвагах. По 21 годині урочисто розпалено головну ватру, бо так по правді чути дим ватр можна било од полудня, коли ватряне всяди юж родинно почали святкування. Звїздом вечеру бив народний хор України ім. Г. Верьовки, потім - весела забава - наше лемківське гуляня.

На другий день Фестивалю, в неділю о 10 год. відправлено Службу Божу під капличком на Ватряним полі, а з 12 год. почалася дальша концертна програма. В часі той програми

я переказав колишньому голові Товариства «Лемківщина» Олександрови Венгриновичу землю з концтабору в Явожні. В тій землі є тіж кров з родин лемків, депортованих в Радянську Україну. Хай тота земля там в Україні пригадає о нашій спільній долі. Ватра закінчилася-загасла деси о 17, але так напавду ватряний оген не є в силі ніхто загасити. Він горит в серци кожного лемка чи в Польщі, чи в Україні, чи в іншим кутку світа. То є сила кожної Ватри і хай тота сила взміцнює нас, штоб кожен лемко хоц раз в році бив на якійсь Ватрі - в Ждини, Монастирську, Торонті, Битові, Михалові... Подяка для організаторів за прийняття, особливо для пана О. Венгриновича.

Передати історію, традицію через ...

Учасники проекту «Студенти танцюють» зібралися вперше в лютому 2017 р. Перша репетиція в Народному домі в Перемишлі довела, що серед молодих людей є потреба продовжити традицію народного танцю тут у Польщі. І так від репетиції до репетиції, з міста до міста, ми зустрічалися в Кракові, Варшаві, Гданську та Вроцлаві. З кожною пробою зустрічалося нас більше, тому наша сила і мотивація зростала в кожному зокрема, а передовсім в нас як в колективі. Головним хореографом ансамблю є Йоанна Горків, але, крім того, допомагають нам Тарас Шав'як і Ярослав Білоніжка, які зустрічаються з нами на репетиціях.

У нашому гурті біля сорока людей, але це число змінюється. Передовсім студенти, але не тільки, є серед нас також старша молодь. Більшість з нас була пов'язана з танцювальними ансамблями у Польщі раніше (напр. при українських школах у Перемишлі, Білому Борі, Гурові, Лігниці). Ми є специфічним ансамблем, тому поки шукаємо відповідної назви, щоб повністю віддзеркалила нашу специфіку.

Нещодавно ми відбули майстер-класи у Львові. Це був прекрасний час для всіх учасників. Цікаву програму опрацювали для нас колеги наших хореографів Роман Герич і Дмитро Черниш. У Львові ми додали до репертуару танець з Полісся - швидкий і радісний, переповнений сміхом і забавою. Дні в залі репетицій були сповнені тяжкої праці, вимагали зосередження, терпеливості хореографів, але також повні радості і сміху. Все-таки ця поїздка дала всім силу,

ТАНЕЦЬ

наблизила нас до створення справжнього ансамблю. Велике спасибі тим, які вирішили присвятити нам свій час, знання

та неймовірну терпеливість і побачили серед нас надію на майбутнє.

Мені особливо хочеться згадати про одну людину - Ксеню Комар - дівчину, яка з допомогою брата Петра стала серцем цілого заходу. Це в Ксені народилася думка поєднати молодих людей - українців з Польщі спільним танцем, але зокрема зберегти традицію в найкращий спосіб з можливих!

Наші зустрічі - це також спільні вечори, спогади про минуле, співи, а також танці - ті менш формальні, які дозволяють нам відкрити українську душу. Бути частинкою такої великої справи - це магія, якої ніхто не вкраде, тому що її не видно, але ми її вповні відчуваємо. Наші батьки не мали змоги так легко зберігати мову та все рідне, тому сила в наших руках, точніше - в ногах, а якщо серйозно - в нашій підтримці для проекту. Я особисто вірю, що це щойно початок, а найкраще ще перед нами. Адже групу творять амбітні люди, які присвячують свій час, гроші, але передовсім серце і душу ідеї. Дякую що Ви є!

Люди кажуть, що народ існує, поки є в нього мова. Ми вирішили передати Вам історію через танець і, сподіваюсь, незабаром зможемо його побачити. Ми є і будемо! Плануємо виступити на Молодіжному ярмарку в Гданську і це буде наш дебют, тому сердечно всіх запрошуємо! До зустрічі!

На початку 2017 р. краківський гурток Об'єднання лемків підписав договір з дирекцією Бібліотеки на вул. Райській в Кракові (Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie). Завдяки чому в приміщеннях бібліотеки можуть одбиватися заняття суботнього дитячого садочка. Ідея створіння простору для діти, де могли би пізнавати свою культуру, вчитися мови і бавитися зродилася юж в 2015 р. Втовди деяки родиче добесідувалися медже собом і нашли перше місце, де проходили садочкови забави. Заняття з дітми провадит пані Юлія Онишканич, студентка III року факультету педагогічної освіти Педагогічного університету в Кракові. Пані Юлія з великом пасієюм влучатся в життя громади. Крім занят в садочку, веде передачі в радіо «Кермеш» і є активним членом знаних ансамблів пісні і танцю – «Ослав'яни» з Мокрого і «Слов'янки» з Кракова. До садочка ходят діти, котрих коріня сут не лем з Лемківщини, але тіж з інших частин Закерзоня, а і тіж з гнесньої України. Завдяки забаві в садочку діти од найменших років можут культивувати свою культуру, свої традиції і бесідувати по-свому в публічному просторі.

Цікави слова про участ своїх діти в суботнім садочку повіли родиче в передачі для радіа «Кермеш». Надія Кузьмич, яка два роки тому приїхала з родиною зо Львова до Кракова, а якої коріня сут з Лемківщини, повіла: «Коли я почула, що в Кракові діє садочок у такій формулі, відразу захотіла приходити з дітьми. Для дітей дуже важливим є спілкування, щоб свобідно володіти рідною мовою». Тішит ей, што діти починають розуміти українськи свята, частково українську історію. **Для пані Надії зрозуміле є тото, што ей діти, котрим 3 і 4 роки, сут загорожени асиміляцією.** Тим більшом є потреба свідомой участ діти в просторі свойой культури і мови. Як дітина од

малого чує рідну мову і та мова є першом, то пізніше дітина той мови не забуде!

Богдан Потребка з Перемишля ствердив: «Посилаю своїх дітей до садочка, щоб мали змогу зустрічатися зі своїми ровесниками і пізнавати українську культуру і мову. А як дитина від малого буде знала свою культуру і мову, то то може бути „**szczepionka**” від асиміляції». Для Богдана Сидора родом з Перемишля потреба садочка для діти зрозуміла з огляду на необхідність інтеграції з іншими такими самими дітми. На думку Богдана, українство не може мати лем домашнього характеру. Родиче розуміют тіж, што садочок є багатовимірним. Бо не ходит лем о мову і традиції. **Важним є тото, штоби діти щасливо ся бавили і охочо приходили на заняття.** Як дітина од малого буде виростати в своїй рідній культурі, то пізніше такий контекст традиції буде для ней природнім, натуральним.

Крім суботніх занять, діти з виховательком і при допомозі гуртка ОЛ організуют отворени спітканя з українськом культуром в бібліотеці. В 2017 р. одбилися: Великодні веснянки і свято Івана Купала. Кожного року діти чекают на св. Миколая, для котрого все мают пририхтувани гарни виступи. В січні того року садочок з дітми з пункту навчання української мови (вчитель - пані Ксеня Онишканич) організував родинний Вертеп. Діти тіж не забули про вшанування жертв акції «Вісла». Садочок разом з дітми з пункту навчання української мови виступив в концерті, організуваним місцевим відділом ОУП.

 ТЕКСТ ГРИГОРІЙ ТРОХАНІВСКИЙ

Перед садочком
наступний
навчальний рік.
Діти нетерпеливо ждуть, коли
будуть могли зас танцювати
і співати.
І тото вказує,
што садочок
виповняє
свою роль
і є потрібний.

Д
И
Т
Я
Ч
И
Й

Краків

Краків, Концерт в церкві Воздвиження Чесного Хреста

садо́чок

крас
діточок

Кус веце про садочок
можна послухати і почитати:
www.radiokrakow.pl/audycje/kermesz
www.facebook.com/sadoczok

XVII Лемківський Єрусалим

« Порожня хижа »

Од 1 вересня до 1 жовтня 2017 р. в Лігницькій галереї мистецтв «Ring» можна було об-
зерати експозицію
виставки нової, XVII
едиції Лемківського
Єрусалима під за-
головком «Порожня
хижа». Загальна
назва одностороння
до 70-х роковин
депортаційної акції
«Вісла», а відповідь на
тото гасло підняло-
ся дати 11 артистів.
Тогорішня виставка
є виняткова не лем з
взгляду на роковини,
але передо вшитим
на свій артистичний
характер. В тім році
маме дуже символі-
чних об'єктів, які
односяться до теми:
праці з пограниччя
мультимедію, фільму
и звуку. Презенту-
єме тіж оглядачам
фрагмент проекту
«Власний портрет
лемків», який през
остатні штири роки
проводили-зме на
Лемківській ватрі
в Ждини.

В жовтні виставка
примандрує тіж до
Горлиць - до Центру
культури ім. Б. І. Ан-
тонича. Будеме Вас
про тото інформу-
вати. Зийдмесь на
Лемківський Єруса-
лим, запрашаєме!

проф. Анджей Беднарчик, на фото зліва його
інсталяція AXIS MUNDI — Мій Малий Єрусалим

На фото зліва проект Йоанні Земанек и
Гжегожа Штвєртні - Власний портрет лемків

Запрашаєме на наступні спітканя в Центрі Антонича. Перед нами: концерт ан-
самблю «Гогодзи Ганьські», Дни Антонича - програма для діти, виставка XVII Лем-
ківський Єрусалим «Порожня хижа», концерт ансамблю «Retro Cafe», спітканя
тематичне о історії и культурі Карпат - як шторока традиційні лемківські вечірки.

ТЕКСТ НАТАЛІЯ ГЛАДИК

Анна и Петро Вірхнянські

а што чути
на Антоничівці

Обрядовість народин в лемків. Народини и хрестини.

То чергова по літній перерві стріча,
яку 24 вересня в Центрі Антонича провели
Анна и Петро Вірхнянські. Автори свою
доповідь поділили на три частини: жена при
надії, народини и хрестини. Мож ся било
довідати, кому - кум и кума, а кому - нонаш-
ка и нонашко. Які вірування и перестороги
били зв'язані з тим обрядом. Крім старих
фотографій и оригінального експонату -
шафличка до купання дітини, могли-зме почу-
ти співанки и спогади найстаршого покоління
лемкинь.
Родину Вірхнянських знаєме тіж яко авторів
дописів присвячених історії и культурі Лем-
ківщини, публікованих в тижневнику «Наше
слово» и двомісячнику «Над Бугом и Нарвою».

ТЕКСТИ НАТАЛІЯ ГЛАДИК

Юрій Гаврилюк

Незнаний Антонич

1 жовтня в нашій Антоничівці зорганізували-зме тематичне спітканя
в 108 річницю уродин поета з Новиці, в котрим взяли участь історик
Юрій Гаврилюк и представники Львівського музею історії релігії,
відділ - Будинок Антоничів в Борятині.
По годинній презентації історії и діяльності Львівського музею історії ре-
лігії, яку представила нам пані Лілія Моравська - заступник директора до
наукових справ, перешли-зме до наступної точки програми - вернісажу
вистави «Усоте прославляю буйноту життя! Життя і творчість Богдана Ігоря
Антонича», яка походить з колекції того ж музею. По виставці и історії ро-
дини Антоничів и самого Богдана-Ігоря провела нас пані Ірина Саноцька
- кустош Садиби Антоничів в Борятині.

По таким впроваджиню Юрій
Гаврилюк представив свою до-
повідь на тему «Де поет пригля-
нувся небу. Слідами Богдана
Ігоря Антонича на мапі Лем-
ківщини і Сяніччини». Била то
прелекція про місця, котрі
вписалися в історію родини
Антоничів, дитинство и молодість
поета (1909-1928 рр.) - Новиця,
Павлокома, Мацина Велика,
Липовець, Ясель и Волиця коло
Сянока, де ходив до гімназії в 1920-1928 рр. Частина його виступу
била збагачена показом авторських
фотографій и архівних документів з тих місцевости. Святкування
народин Антонича є шторічним точком
програми нашого Центру. Запрашаєме Вас зас за рік.

У 45 Ювілей

Ансамблю пісні і танцю «Ослав'яни»

Великий це подвиг
настільки любити Рідний Край,
щоб на мить не залишити його сумним,
піднімати з колін втомлене лице Землі,
тяжко зрошеної потом поколінь.
Як приємно насолоджуватися
розмальованим посмішкою і танцем простором села,
Мокрого, що вистояло вже 70 рік.
Надихнуло дітей плекати рідну бесіду,
унікальну культуру з-над Ослави,
озвучило козацьким кроком небосклін.

Не дасть Тобі заснути, Ославо,
биття сотень сердець,
що перенесли світом широким красу
бойківсько-лемківського пограниччя
у виплечаних трудом майстрів, хореографів, учнів,
незліченних годинах концертів, поїздок, співів
на благо Тобою живленого Краю.
Твої діти «Ослав'яни», вдячні Тобі за життя
в надрах споконвічних Карпат,
прикрашають ватри, фестивалі,
годують нові покоління барвами рідної культури.

2017, Еміль Гойсак

45-крат

«Ослав'яни»

Зліва:

Евеліна

Курінка - член ансамблю

Ярослав

Машлюх - артистичний керівник

Мажена

Онишканич - керівник ансамблю

На мокряньській сцені уці „Лемківського перстеніка“

ТЕКСТ ВІКТОРІЯ ГОЙСАК

в селі діє тіж вокальний ансамбль «Сьпіванка». Не знам, чи іщи даке село в Польщи може похвалитися аж трьома нашими ансамблями! Переважали танці, што робило програму іщи барже атракційном, в виконаню гости з України – народного ансамблю танцю «Молодість», зо Словаччини – ансамбль «Карпатянини», з Польщи – дитячо-молодіжний ансамбль «Лемківський перстенік» з Гладишова і господарів. Співом свя-

Народний ансамбль пісні і танцю «Ослав'яни» з Мокрого святкував своє 45-ліття.

Урочистости одбилися 12-13 серпня і били получени з XXVI «Святом культури над Ославою». Ансамбль діє в Мокрім од 1972 р., в великій мірі завдяки ньому про тото село знають в цілій Польщи, гуртує мешканців, для багатьох участ в ансамблі – то юж родинна традиція. Засновником ансамблю бив Євген Могила. Гнеска опікуються ним Мажена Онишканич (керівник) і Ярослав Машлюх (художній керівник). До свого ювілею «Ослав'яни» опрацювали нову концертну програму, організували фотосесію і видали буклет. Велики надії дають не лем нови молоди обличчя в самих «Ослав'янах», а і створіня в Мокрім дитячо-молодіжного ансамблю «Малинячок», котрий успішно запрезентувався на Лемківській ватрі в Ждини того рока, а іщи повніший репертуар представив в Мокрім. З нагоди ювілею «Ослав'яни» отримали грамоти, подяки і тепли слова од місцевої влади (влади міста Загір'я, влади Коросняньского повіту), од Головної управи ОУП, ОЛ, представників церков і місцевих діячів культури.

«Свято культури над Ославою» мокряньський гурток ОУП організує од 1991 р. То дводенне свято фольклору – єден з найбільших культурних заходів на Східній Лемківщині. Того рока в недільній програмі виступило 9 ансамблів – з Польщи, Словаччини і України. З самого Мокрого запрезентувалися аж три колективи: крім згаданих «Ослав'ян» і «Малинячка»,

то прикрасили ансамбль автентичного співу «Крайка» з Перемишля, вокальний ансамбль «Червона рута» з України і капеля «Лішняне» з Лішної. Гости і погода дописала, як і весела, родинна атмосфера.

Іщи кус о дітях. Мої діти з «Лемківського перстеніка», котрим ся опікую, до Мокрого все люблять приїжджати, бо чуються ту як в себе. Глони мали-зме приємніст разом з дітми з Мокрого і сусідних сел бавитися на «Зимових візерунках» і виступити з лемківськими вечірками, в тім році били-зме учасниками «Свята культури над Ославою». Думам, же таки контакти сут барз важни, бо наши діти і молодь мають дуже спільного – і спільни музично-танцювальни заінтересування, і подібни реалія в котрих живуть. Вірю, же наша співпраця буде ся розвивати.

«Ослав'янам» жичиме підкоряня нових сценічних вершин, а організаторам події сердечні дякуєме за прекрасне свято і жичиме невичерпних сил в не все легкій суспільній праці!

В порогах нашого ліцею в Лігниці

Спогади про професора Ярослава Гайдукевича

(частина 11)

Ярослав Гайдукевич народився 6 березня 1935 р. в Волівці на Лемківщині в родині місцевого греко-католицького священика. Після акції «Вісла» опинився з батьками в Шпротаві на Долішній Сілезії. Тут зростав в атмосфері підпільної душпастерської праці батька о. Володимира Гайдукевича (яка до нині є в пам'яті не тільки місцевих українців, але й поляків). У Шпротаві майбутній професор закінчив початкову школу (перервану на Лемківщині війною) та гімназію. Після цього виїхав на студія до Вроцлава. Здоров'я не дозволило закінчити навчання (фізики) в університеті. Після лікування почав навчання на вчительських студіях. З 1957 р. працював вчителем фізики в початкових школах Лігниччини, а від 1971 до 2002 р. вчителем та вихователем у нашому ліцеї та гімназії в Лігниці.

Випускники 1987 р., клас Ярослава Гайдукевича:

Бачик Славомир, Бруц Марія, Цеховська Галина, Дембіцка Ірина, Дубец Анна, Динас Ірина, Гарасим Богдан, Керкош Ігор, Комар Богдан, Костишак Єва, Ковальчик Катерина, Лашин Анна, Лашин Марія, Лопух Дорота, Мельник Мажена, Пилипець Єва, Рибалт Єва, Стажинські Петро, Тарапацька Марія, Телеп Ізабела, Ващишин Стефанія, Волощакевич Богдан, Вуйцік Ярослав.

ТЕКСТ АДАМ ВСВ'ЮРКА

Випускники 1988 р., клас Ірини Снігур:

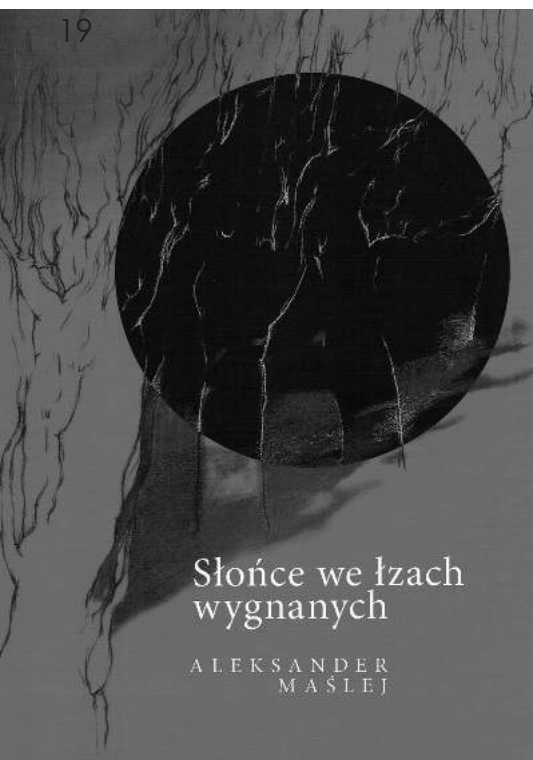
Баран Оксана, Баран Петро, Бень Петро, Білецька Мирослава, Борачук Ольга, Боровець Михайло, Хахула Анна, Ференц Роман, Гайтко Єлисавета, Гриньків Ольга, Юрчишак Єва, Клемунда Андрій, Кочанський Андрій, Комар Андрій, Ковальчик Любомира, Куцай Володимир, Левків Ярослав, Олеярчик Адам, Онишканич Петро, Онишканич Тереса, Петюк Єва, Підлипчак Ірина, Пішко Петро, Полянська Ганна, Предко Катерина, Пришаш Ярослав, Путко Андрій, Ротко Іванка, Риняк Дорота, Сирник Ярослав, Щуцька Анна, Співак Орест, Телеп Олександра, Вінницька Анна.

Випускники 1989 р., клас Івана Співака:

Добощак Юлія, Йоньца Марко, Юнко Ярослав, Костишак Маргарита, Ковальчик Віра, Крупська Божена, Кухарик Ольга, Леськів Аліна, Лазорик Ярослав, Лучка Анна, Мережа Христя, Мжиглуд Любомира, Назарович Адріана, Омелян Олександра, Поленик Анна, Пришаш Рената, Рибалт Андрій, Саладяк Іван, Слоїка Павло, Стиранчак Анна, Шмілек Владислава, Шумада Іван, Терефенко Юстина, Туз Мирослава, Вільчацький Ярослав, Вуйків Анна, Загорода Роман.

(далі буде)

Aleksander Maślej, Słońce we łzach wygnanych.
Opowiadania, Warszawa 2017.

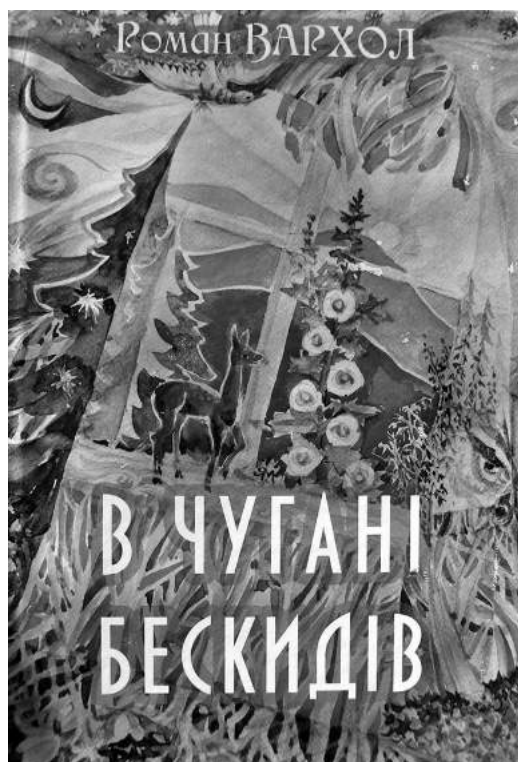
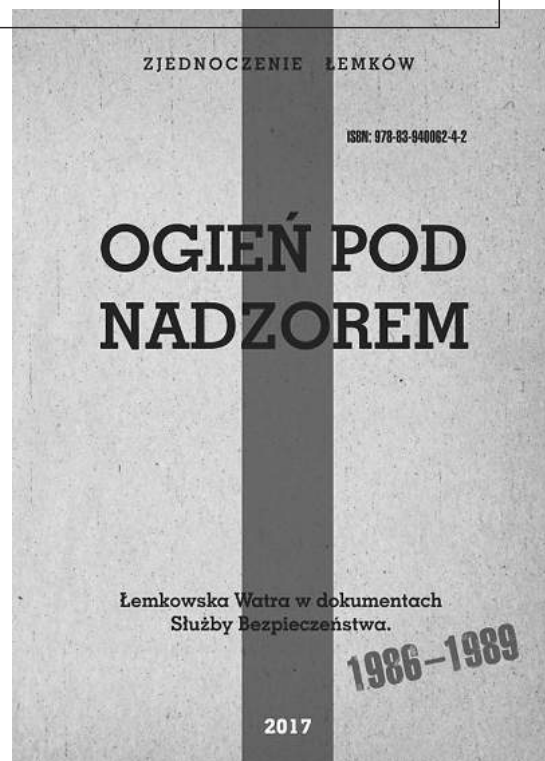
(...) Książka jest zbiorem zarówno wydanych, ale rozproszonych, jak i jeszcze niepublikowanych opowiadań, napisanych w języku polskim i ukraińskim. Podzielona jest na kilka części, z których pierwsza (największa, obejmująca niemal połowę książki) dotyczy losów Łemków, druga bałkańskich refleksji Autora, trzecia stosunków polsko-ukraińskich, a w czwartej Autor zamieścił swoje opinie i recenzje odnoszące się do wydarzeń kulturalnych i politycznych. (з передмови)

з моєї полицки

Ogień pod nadzorem.

Łemkowska Watra w dokumentach Służby Bezpieczeństwa 1986-1989, artykuł wstępny i redakcja Bogdan Huk, Gorlice – Zdunya 2017.

В книзі розміщено 31 документ Служби безпеки, котри стосуються Лемківської ватри. В передмові видавець – ОЛ – пише: «Головним powodem ich publikacji była chęć ukazania fragmentu historii tego największego przedsięwzięcia społeczno-kulturalnego na Łemkowszczyźnie. „Watra” od 35 lat dobrze służy Łemkom rozproszonym w Polsce, w Ukrainie i po świecie. Dołożyła swoją cząstkę do obalenia komunizmu, zrobiła wszystko, co było w mocy jej dawnych i dzisiejszych organizatorów, aby zdjąć z nas piętno bandytów oraz potępić przekleństwo deportacji również z Łemkowszczyzny w latach 1944-1947.»

Роман Вархол, В чугані Бескидів.

Вершы, Львів 2016.

Роман Вархол, На вранім конику.

Вершы, Львів 2016.

В двох чергових збірках вершів Роман Вархол, член Національної спілки письменників України, автор понад 40 поетичних збірок, рідном лемківском бесідом ділитися з читачом своїма передуманнями, малює чудови, весели і смутні образки з зеленої країни своїх предків. Художнє оформлення книжок виконала львівська художниця Марія Янко.

(вг)

Лісова маст

На перестуду

ТЕКСТ чуГаня

Осін - то пора року, коли найчастіше береме кошик та й ідеме до ліса на гриби. Грибарка з мене марна, але до ліса барз люблю ходити, бо можна гин найти дуже інчих скарбів. Гнески хотіла-єм запропонувати вам зробити маст, котра шторока помагат моїй родині. Як імає нас перестуда, смарюю ньом плечи, груди, горло ци студени стопи.

Жеби самому пририхтувати си тот підставовий специфік треба нам ніг – котри понесут нас до ліса, очи – жеби дізрити, котре дерево честує нас живицьом, рук – жеби си зобрати живични скарби, ніж, пательня/горнець і кус кокосового олію або інчого смальцю. Живицю збераме барз деликатні, жеби не пошкодити дерева. Найліпша тот поввиже 70 см од земли, бо пониже часто має поклиєну звірячу серст або інче смітя. Можеме до кошика всадити тиж пару галузок з ялиці, смерека або сосни разом з пупками так ок. 5 см. Добри тиж назберати куціця самих пупків зо сосни.

Підставова маст (етап I):

200 мл кокосового олію

40 пупків зо сосни

20 молодих галузок зо смерека, з ялиці або сосни по ок. 5 см кожда

50 мл смерекової або соснової живиці (кед не має пупків ци галузок дайте куціця веце живиці)

Шитко вкладаме на пательню/до горця і підгриваме на маленьким огни. По пару минютах живиця ся розпустит, шпильки стратят свій кольор, а олій набере одтін золота. Мішаме, одставляме на 20 минут і пак цідиме – готове. Такий мацерат на олію кокосовим приймає ріжну консистенцію в залежности од температури оточиня – кед студено, є стала, а коли температура піднесєся поввиже 25 стопни, то робится ліюча. Такий урок того олію, о чим добри пам'ятати.

Пропоную зробити міцнішу версію масти, котра буде припоминати віск vorarub,

але без шкідливої вазеліни. **До того потрібне нам буде додатково (етап II):**

масло шеа 100 г

гліцерина 5 г

олійки етерични (нп. сосновий, евкаліптусовий, з м'яти) разом 5 г

Розпушаме масло шеа в горячій купели (до горця з горячом водом всаджаме слоїк, в котрим є масло шеа), а потім додаєме маст з живиці 50 г (куціця веце, што масла шеа) і міксуєме кінцівком до убияня піни – масло змінит кольор і буде ясніше, а додатково буде пушисте. На конец додаєме олійки і гліцерину. Зас міксуєме. Лишаме на півгодини і зас міксуєме, готове.

До такой масти можна додати олійки, нп. з базилії, маєранку, розмарину, каєпутувий, піхтовий ци з дерева гербацяного, шитки што маюєт протизапальну дію на наши ди-хальни дороги, м'язи та й стави. По посмаруваню розгриваюєт, взміцняюєт кружия, переникаюєт до нашого кровообігу і лічат інфекції типу катар, кашель ци затоки. По доданю до них олійку камфорового сут іщи ліпши, бо камфора приспішат вберанєся без шкіру, але препарати з камфором не сут для діти пониже 5 рока житя.

З нагоди

55-ліття подружнього життя

Олені й Івану Пижам

*складаємо найщиріші побажання
здоров'я, взаєморозуміння, родинного
щастя та Божих ласк на довгі роки
спільного життя!*

Головна Управа ОЛ

Редакція «Ватри»

Доми в нашом селі билі дерев'яни, бо дерева було під достатком. Част хиж була в ряді: мешкання і забудова господарска. Але векша част хиж в селі мала осібне: хижа мешкальна та будинки господарски, таки як стодоля, стайня, возовня, кутець і т. п. Хижи переважні билі криті гонтом, але в богатших була дахівка або бляха. З господарских нарядів, треба повісти, што бив: плуг, борони, мотики, віз легкий і віз тяжкий, віз з драбинами до сіна або до снопків збіжа, сані тяжки, сані легки до вивожиня гною в зимі на поля, ціпи, жорна, машини до молочиня ручні або на керат, або на воду. До льну - ламанія, гладельниця і возок до пряжиня. Декотри малі оліярні до тлочиня, витискання олію, кросна до полотна і т. д. Як ходит о ремесло, в нашом селі билі 2 тартаки водни: Романа Маслея і мого діда Міхала Чупака; але і 5 млнів: Рибенського, Касінежака, Гомули, мого діда Чупака і другого мого діда Ревака, який мав млін і фолюш до робіня сукна. В селі билі дві кузьні: Спіридона Шаршона і Полянського.

В середині Новівси бив склеп «Кооператива Згода». Там можна було купити різні товари, потрібні на штоден до їдженя як і вшитко потрібне до хижи. Навіт в часі німецької окупації бив там скуп молока. Недалеко склепу бив осередок культуральний, де була саля зо сценом на виступи артистичні і проби церковного хору. При салі була ціж бібліотека і читальня «Просвіти». Там можна було достати писма, таки як «Рідна Школа», «Сільський Господар», «Наш Лемко» і календарі. Недалеко світлиці було ціж боїско спортове, на котрим в вільним часі переважні в неділю по літургії новівсяне грали в сітку.

В Домі культури була ціж читальня Качковського, вперана парома газдамі. Рух тот пришов до Новівси з сусіднього села Лабова, де Ваньо Віслоцькі, званий Гунянком, почав ширити москальофільство. Виїхав він до Америки, там створив редакцію - організацію

Вигнаний

Зо спогадів Еміліяна Стремецького (частина 3)

«Лемко-Союза». З той редакції виходили різні публікації о симпатії проросійській, котри розсилано як агітацію по цілій Лемківщині. В Криниці повстала ціж редакція в тій орієнтації, котра видавала газету «Лемко», яка була вороже наставлена до газети «Наш Лемко», видаваної у Львові. Родини о орієнтації проросійської і комуністичної виїхали з Новівси в 1940 р. до матушкі Росії. 300 метрів од Дому культури і склепу була 4 клясова школа подставова з польским язиком навчання. В роках, коли почав я ся вчити (1935) язик рускі - українській юж бив вицофаній, вишмарений. Керівником школи бив українець Кравчик з женом польком та дві вчительки-польки: Ядвіга Бобуковска і Ірена Зарембянка. Ядвіга все ішла з порадам і помочом. Мала аптечку першої помочи і коли була потреба опатрунку, болю бріха і т. п., ніколи не відмавляла помочи. До школи належало ціж кус землі, в тим огрід пришкольні. Керівник мав свою кухарку, але і тримав корову та паця.

Літом вчителе виходілі з дітми до ліса. Ми ішли маршом та мусілі співати пісні о Пілсудским: "Wzrok sokoli, brwi krzaczaste, sumiaste waziska, zolnierzyku taki siaki przyjrzy mu sie z bliska, hej tęgi zuch, tęgi zuch." В лісі при кіпци мурянок ми малі виклад о їх житю та як ся родят. Зимовом пором приїжджав до нас інструктор їзди на нартах і 2 тижні вчив нас їздити на нартах. В зимі през короткий час давано нам лижку трану і скибку хліба, котром треба було закусити тот тран. Школа в таким складі вчительским була до окупації німецької, пізніше пришлі зміни.

(бесідом Новівси переложив Адам Вев'юрка)

(далі буде)

Східний скарб з-перед 2,5 тис. років на Лемківщині

Так часто прибуєме доказати, одкаль лемки ся взяли в Карпатах, а так напrawdę не видиме, як наши лемківски Карпати не од віків, а од тисячолітя все спозерали в страну східнього грецького світа. То одтамаль пізніше пришло до нас християнство Кирила і Методія, а потім хрещення князя Володимира Великого з Києва. В Люботаві коло Кросна в маю того рока знайдено в лісі браслети з бронзи, шкляни пацьорки і куски горців. Вшитки тоти скарби сут з V в. перед н.е. Пацьорки маю форму павиних очок, а єден з горців служив до варіння

солі. Вшитки скарби походят з початків епохи заліза і маю зв'язок з закарпатськими культурами. Пацьорки походят власні зо сходу, можливо што з Греції, а навет Єгипту. Цілий тот скарб можна видіти в Підкарпатским музеї в Кросні. Добрі, што археологія вказує правду землі, а в ній сут свідоцтва, што Карпати все били частином східнього багатства. А наши предки пізніше дбали, щоб тота правда не загинула, і коли зме гнеска собом, то свідчит, што вказуєме дале тоту правду. (ав)

Короткий причинок до (може не на все) кус призабитой історії

Вірховні

Вірховня і Вірхомка (як називали їх по-народньому, а урядово Верхомля Велика і Мала) були, якшо не враховувати штирьох сел творячих Шляхтівску Русь, селами творячими західню границю Лемківщини на північнім боці Карпат. На захід од вірховнянского хотаря находилося в більшости польске село Лімниця, хоцки за свідчинями вірховнян мешкало там пару родин, яки ходили на богослужиня до вірховнянской Церкви. Церков під покровом святого архистратига Михаїла, побудувана в 1821 р., гуртувала велику силу народа, бо за шематизмом Апостольской Адміністрації Лемківщини 1936 р., Вірховня і дочірні села Вірхомка, Лімниця і Кокушка нараховували 2125 греко-католиків. В самих Вірховні і Вірхомці мешкало тіж 2 римокатоликів і 22 ос. ізраїльтянської віри. З таким числом мешканців Вірховню і Вірхомку можна сміло поставити в єден ряд з найбільшими лемківськими селами як нп. Криниця, адже ж виже двох тисячи то веце, як нараховували Тилич ці Рихвалд, уважани до війни за барз численні. Хоцки церков вірховняне оддали під покров св. Михаїла, кермеш святкувано в ден святой великомучениці Варвари. Чом так було – тото звіданя може бити джерелом нових досліджень для охочих читачів «Ватри».

В державних архівах можна найти дуже матеріалів, доторкаючих лемківських сел – подме коротіцько од ґрунтових фасий і метрик, без церковни книги метрикальні, аж гу документам, пов'язаним з вигнанням з рідной землі в 1947 р.

Юж 14 листопада і 12 грудня 1947 р. (а пригадам лем, же мешканці Вірховні і Вірхомки були вигнани 14 липня 1947 р.) зрихтувани були операти для розділу ріль і лісів подля їх класи і положиныя в вірховнянськім хотарю. В листопаді 1949 р. закінчено праці над парцельовим протоколом, з якого можеме дізнатися, же цілий хотар нараховував 1201 ділянок (ліси, пасовиска, поля), яки разом занимали обшир 2780 гектарів.

З обох оператів подарилося мі виписати назви ріль вірховнянського хотаря, яки подаю за алфавітом: **Бедиківка, Вархоляківка, Василівка, Василяківка, Войцяківка, Демурівка, Жаківка, Кекляківка, Кметівка, Кобилюхівка, Кобчаківка, Копцяківка, Ланківка, Плебанска, Реклівка, Ростівска, Русинівка, Слечківка, Солтисів, Тирпаківка, Траганівка.**

О величині села най свідчит тото, же високо за вижнім кінцьом находилися поляни, з яких кожна мала свою назву. Поляни подаю за порядком од заходу до сходу, ідучи границьом зо селами Лімниця, Розтока Мала, Лабовец, Угрин, Нова Вес, Щавник, Вірхомка: **Бетлей, Партоматка, Ямка, Чертежик, Простяківка, Вільхівка, Копривівка, Під Вірхомкім, Млачне, Чершля, Явірчик, Вільхівка (друга), Ясемулька, Изворики, Шописка, Кленьова, Під Потомом, Полянка, Явор, Потом, За Верхом, Якубова Чершля, Драгоманка, Цимборівка, Рунок.**

Надіюся, же тот короткий причинок допоможе читачам «Ватри» підняти рішинуя о тім, би зачати досліджувати історію swojego рідного села. Може будут медже нима і вірховняне? Шитких заохочам до контакту, але тіж до конфронтуваня і критикуваня моїх невеличких досліджень, бо прецін ниhto не є всезнающий!

Теодор - наш Фецько

Наши старши люде на Заході не раз оповідали, як то якийсь Фецько штоси там в горах зробив смішного. Тоти Фецьки все били весели, добри і таки родинни, што можна повісти, де бив якийсь Фецько - там в родині була згода. А чом? Бо святий Теодор бив і є опікуном родин, щоб там не било сварки.

Святий Теодор Сикеот народився близько 550 р. в селі Сикея, недалеко од міста Анастасіополя, провінція Галатія в Малій Азії. Тато святого, Косма, гмер скоро. Він служив акробатом в імператора Юстиніана Велького. В школі святий Теодор барз добрі ся вчив, а найважливіше - мав недитячий розум і мудрість. Він бив спокійний, тихий, знав все успокоїти люди, не дозволяв, щоб били сварки і зліст медже нима. В хижі його мамі жив побожний старець Штефан. Коли святий Теодор мав 8 років, то так, як тот старець, почав в Великий піст їсти лем невеликий кусок хліба на ден. Коли Теодор скінчив 10 років, то смертельно захворів. Його принесли до церкви святого Іоанна Хрестителя і поклали перед вітварьом. Хлопчика оздоровили дві краплі роси, котри впали з лику Спасителя, написаного на skleplіні храму. Од того часу хлопцю ночами являвся великомученик Юрій, котрий провадив його молитися до своєї церкви.

В віці 18 років Теодор бив висвячений на священника. Потім як паломник пішов до Єрусалиму, а коли вернув, оселився як пустельник недалеко родинного Сикеону. Юж за життя вважано го за святого. Його слава як чудотворця і уздравителя притігала до яскині штораз веце люди. Для них Теодор вибудував кляштор. Дораджав він тіж цісарям візантійским Мураційови, Фокасові і Гераклійови. Деси коло 590 р. висвятив його на єпископа Анастасіополя метрополит Павел з Анцири, гнесьна Анкара. Але деси коло 600 р., коли бив в Єрусалимі і вернув до Анастасіополя, зрікся престолу владики. На тото дозволив йому патріярх Царгорода Циряк. Теодор зас замешкав в своїй пустельні в Сикеоні, де гмер коло 613 р., на початку панування цісаря Гераклія. Перед смертьом одвідав іщи Царгород, до якого перевезено його мошти. Житя святого Теодора списав в VII в. еден з його учнів.

Святий є відомий з того, што оздравив сина цісаря, знищив пляги шаранчи, пщіл і миши. Але найвекши чуда - то дарування згоди для посварених з собом мужів і жен. Мошти святого з Галатії до Царгорода перенесено найпізніше в IX в. В 1200 році видів мошти святого Теодора в монастирі св. Юрія русин Антоній і його свідчия є єдиним доказом, што тоти мошти там били в тот час. Святого церква західня величає 22 квітня (річниця смерти), а всхідня 22 квітня і 15 червця (річниця перенесення моштів).

Коли в Ваших родинах є такий ден, коли муж кус за дуже повіст до своїй жени, а жена кус за дуже кривим оком спозерат на мужа, то пам'ятайте, што святий Теодор вшитко зробит, щоб Ваша сварка ся скінчила, лем звертайтеся в молитві до нього. Він від віків годив наши родини в горах, та і гнеска на чужині не є далекий нашому серцю.

Професорові Володимирі Мокрому

засновнику Фундації Св. Володимира
Хрестителя Київської Руси
депутату Сейму X-го скликання
керівнику Кафедри Українознавства
Ягеллонського університету
публіцисту, лідеру
українського громадського руху

висловлюємо найщиріші співчуття
з приводу смерті

**дружини Христини з дому Рогоц
родом з с.Лося Горлицького повіту
теплої, відданої рідній справі патріотки**

Вічная їй пам'ять!

Єднаємось також у скорботі з синами
Русланом та Ярославом

Друзі з Лемківщини
Головна управа Об'єднання лемків
Редакція „Ватри”

Інфо за лем-часом

з циклю Лемківска хроніка

(1972-2017) - Ансамбль пісні и танцю «Ослав'яни» з Мокрого обходить свій 45 Ювілей.
(05.10.1909 - 06.07.1937) - 80 років тому во Львові одишов до вічності уродженець с.Новиця Горлицького повіту Богдан Ігор Антонич – поет, перекладач, літературознавець.

ЛИПЕНЬ

01.07. Краків. Члени головної управи ОЛ Г. Троханівський і Г. Суханич взяли участь в міжнародним форумі ЮНЕСКО, на котрим прийнято резолюцію, запропонувану през ОЛ.

01.07. Замєніце. Проходив XIII Лемківський кєрмєш, вписаний в програму фестивалю «Сьвіт під Кичером». ОЛ представляв з-к голови А.Вєв'юрка.

16.07. Ворочєво. Закарпатска обласна організація Всеукраїнського товариства «Лемківщина» організувала VII Закарпатський обласний фестиваль «Лемківска ватра».

21-23.07. Ждиня. ОЛ організувало Ювілейне Свято лемківської культури XXXV «Лемківску ватру» під патронатом Президента РП. В 70-и роковини акції «Вісла» Свято відвідав м.ін. Глава и Батько Української греко-католицької церкви Блаженніший Святослав Шевчук. Державни одзначиня Президента РП отримали: Володислав Грабан (Староста Свята), Штефан Дзямба и Василь Шлянта. Відзначиня «Вірний предкам», надавани Об'єднаньом лемків отримали: Штефан Гладик, Василь Шлянта, Юрій Рейт и проф. Володимир Мокрий.

29-30.07. Луги. Товариство «Лемко-Тауєр» організувало XXVII „Лемківску ватру”.

серпень

04-05.08. Михалів. Товариство «Стоваришиня лемків» організувало XXXVII «Лемківску ватру на чужині».

05-06.08. Монастириска. Всеукраїнське товариство «Лемківщина» організувало XVIII Свято лемківської культури «Дзвони Лемківщини» - найбільший лемківський культурний захід во світі. ОЛ представляв: з-к голови А. Вєв'юрка.

05-06.08. Дюргам, осєля «Лемківщина». Об'єднання лемків Канади організувало XXXII „Лемківску ватру”. Ватрі старостував Стефан Баюс. На забаві заграли гурти «Мозаїка» і «Золота Ліра».

12-13.08. Мокре. Гурток Об'єднання українців в Польщі організував XXVI «Свято культури над Ославою». Місцевий ансамбль пісні и танцю «Ослав'яни» святкував свій 45-й ювілей. ОЛ представляв колишній голова М.Гойсак зо жєном Вікторійом - керівником Фольклорного ансамблю «Лемківський перстеник», який виступив в недільній програмі Свята.

23.08. Київ. Указом Президента України нагороджено орденом „За заслуги” III ступеня голову Об'єднання лемків Штефана Клапика і колишнього голову ОЛ Емілія Гойсака.

23-27.08. Істебна. ОЛ співорганізувало III Карпатський з'їзд під гаслом «Карпати – гори культури». ОЛ представляли: члєни Президії ОЛ Ш.Гладик и Е.Гойсак. В артистичній програмі З'їзду виступив дитячо-молодіжний фольклорний колектив «Лемківський перстеник» з Гладішова.

24-26.08. Львів. Всеукраїнське товариство «Лемківщина» гостило делегатів VI Конгресу

Запрашає на забаву до
Лігниці
11.11. 2017р

Наша школа
Наша школа
містит ся в Лігниці

Місце: Sala Balowa Korpca
ul.Kawaleryjska 4

до танця і не лем заграє

Водограй

організаторє ОЛ та батківський кодітєт 3 класу
IV Ліцею

Рєзєрвация: Адам 609651536 , Ксєня 663772888

БАТРА 2017 осін № 4(99)

Чеський учасник III Карпатського з'їзду

Світової федерації українських-лемківських об'єднань. Конгрес СФУЛО обрав нового голову – Ярославу Галик. ОЛ представляли делегати: Штефан Клапик (вибраний заступником голови), Василь Шлянта і Наталія Гладик (вибрані членами Управи), Анна Баняс (вибрана членом Ревізійної комісії) і Емілія Піж.

26-27.08. Зимна Вода. Львівська обласна організація Всеукраїнського товариства «Лемківщина» організувала III Лемківську ватру під назвою Львівський обласний фестиваль «Гомін Лемківщини».

вересень

4.09. Лігниця. В рамках Комплексу загальноосвітніх шкіл № 4 з українськомовним навчанням стартувала Початкова школа № 5 з 14 дітей в кл.1 і 22 в кл.7.

09.09. Краків. Одишла до кращого світа Христина Мокра – дружина проф. Володимира Мокрого. Покійна спочила на цмонтері в Бібіцах під Краковом 16 вересня 2017 р.

15.09. Лігниця. Галерея мистецтв «Рінг» виставила праці XVII «Лемківського Єрусалима» під

заголовком «Порожня хижка». ОЛ представляла секретар ОЛ Н. Гладик – кустош вистави, і з-к голови ОЛ А.Вев'юрка.

16.09. Явожно. Під час поминальних заходів вшанування жертв Центрального табору праці «Явожно» представники ОЛ Ш.Клапик і А.Вев'юрка поклали квіти під місцевим пам'ятником. З Лемківщини за стараньом ОЛ приїхав цілий автобус бажаючих вшанувати пам'ят жертв табору.

16.09. Вільховець. В місцевій світлиці члени гуртка ОЛ приймали учасників V Велосипедного райду «Oikoumene». Газда Миколай Габло представив факти 70-літньої давнини на фоні виставки приритуваної ОЛ, а присвяченої акції «Вісла».

18.09. Горлиці. В рамках вшанування 70-х роковин акції «Вісла» Регіональний музей РТК отворив виставку «Сумні дні настали...» авторства Г. Купріяновича. Гістми вернісажу били м.ін. єпископ Паїсій - Ординарій Православної Перемишко-Горлицької єпархії і Горлицький віце-староста Єжи Налепка.

21-24.09. Горлиці. Об'єднання лемків партнерувало 3-му Фестивальови ім. Зигмунта Гаупта, організованому Горлицьком міськом бібліотеком ім. С. Габриеля.

24.09. Горлиці. Центр культури ім. Б. І. Антонича в рамках «Спіткань з Лемківщином» організував спіткання з подружжям Анном і Петром Вірхняньськими, котри прибилили тему обрядовості, пов'язаної з народинами і хрестинами на Лемківщині.

27-28.09. Стара Лесна. Словаччина. Під час I Міжнародного карпатського симпозіуму ОЛ представляли член Головної управи - колишній голова Штефан Гладик і Анна Баняс з доповідьом на тему «Змін в плануванню забудови на Західній Лемківщині в рр. 1935-2016».

Нашому другові

Олександру Маслею

висловлюємо глибоке співчуття
з приводу смерті Матері

**б.п. Ярослави Маслей
родом з с.Яшкова
Горлицького повіту**

Вічная їй пам'ять!

Головна управа Об'єднання лемків
Редакція „Ватри”

ВАТРА

lem.www - вартат зазріти, послухати...

Центр культури ім. Б.-І. Антонича в Горлицях:
концерти, виставки, прелекції, презентації;
Бібліотека ім. Василя, Теофіля і Олександра Курилів
www.facebook.com/CKAntonycz

Свято лемківської культури "Лемківська ватра"
Ждіння, 20-22 липня 2018 р.
www.watradynia.pl; www.lemkounion.republika.pl

Лемківська освітня фундація ім. І. Криницького
www.lemkoeducationfound.republika.pl

Радіо „Кермеш” Передачі: неділя 22:30
www.facebook.com/Kermesz

Радіо „Скриня” Передачі: понеділок 18:10
www.radio.rzeszow.pl/audycje

„Лемківська сторінка” www.nasze-slowo.pl

Радіо „Радіо лемко” www.radio-lemko.pl

Комплекс загальноосвітніх шкіл № 4 у Лігниць
ім. Б.І. Антонича - www.zso4legnica.pl

Комплекс загальноосвітніх шкіл № 2 у Перемишлі
ім. М. Шашкевича - www.szazsk.edu.pl

Світова федерація українських-лемківських
об'єднань www.sfulo.com

www.lemkoland.com

Подяка

Пожертви на статутну діяльність ОЛ
(в тім часопис **ВАТРА**):

Іван Вархіл, Перемишль - 100,-
ООЛ - Крайова управа, США - 400 \$
І Відділ ООЛ, Нью-Йорк, США - 100 \$

Сердечно дякуємо всім, які нам
допомагають. Спаси Боже!

Редакція **ВАТРИ** Головна управа ОЛ

Передплата ВАТРИ

Ціна одного примірника 3 зл. + 2,60 зл. поштової оплати в Польщі.
Річна передплата 4 x 3 зл. + 10,40 зл. (кошти пересилки) = 22,40 зл.

Від закордонної пересилки однієї „Ватри” поштова оплата - 13 зл.
Річна закордонна передплата 4 x 3 зл. + 52,00 зл. (кошти пересилки) = 64,00 зл.

Передплату замовляти за адресою Редакції.
Вплати просимо пересилати на банківський рахунок:
Zarząd Główny Zjednoczenia Łemków
BANK PEKAO SA: nr konta 83-1240-5110-1111-0000-5207-8745

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Видає / Wydaje **ZJEDNOCZENIE ŁEMKÓW**
Zarząd Główny
ul. Jagiełły 2, 38-300 Gorlice; tel./fax 18 35 32 906
www.lemkounion.republika.pl; lemkounion@poczta.onet.pl

Редагує колегія **Вікторія ГОЙСАК** головний редактор / дизайн **Еміль ГОЙСАК**
Адам ВЕВ'ЮРКА редактор на Західні Землі e-mail: adamwiew@wp.pl
Штефан КЛАПИК, Наталія ГЛАДИК, Василь ШЛЯНТА, Катерина КОВАЛЬСКА

Технічне оформлення FHU „LEBO” Gorlice; Drukarnia „Kwadrat” Nowy Sącz

ADRES REDAKCJI ul. Dworzysko 5, 38-300 Gorlice, e-mail: redakcja.watra@interia.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo skrótów oraz korektę językową nadesłanych tekstów.
Redakcja nie odpowiada za treść materiałów pozaredakcyjnych, nie zawsze zgodnych z jej poglądami.

ВАТРА
квартальник

В новоствореній початковій школі № 5

 ТЕКСТИ
АДАМ ВЄВ'ЮРКА

4 вересня 2017 р. наша початкова школа в Лігниці почала діяти. 14 діти в 1 класі і 22 діти в 7 класі перший раз почало навчання в новоствореній початковій школі № 5. Тут треба повернути кус до попередніх

номерів «Ватри», де зме писали, як організації ОУП, ОЛ, Товариство ІV ліцею, дирекція, вчителі і ціла наша громада боролися, щоб тота школа почала діяти. Вдалося. 4 вересня в нашій цілій школі: початковій — 2 класи, гімназії — 2 класи і ліцею — 3 класи почало навчання 130 учнів. Віримо, што в наступних роках буде нас вєце, коли дойдут наступни класи в початковій школі та ліцей стане 4-літнім.

Пам'ятаймо, што дорога до той школи для наших діти є все широко отворена!

фото: Б. Бухта

Зліва: Юрій Павлище - голова гуртка ОУП в Лігниці,
Анна Гаврильчак-Маланчак - директор Школи

в Заменіцах XIII Лемківський кермеш

В Заменіцах недалеко Хойнова під Лігницьом 1 липця проходив XIII Лемківський кермеш, вписаний в програм Фестивалю «Світ під Кичером». На початку, як то є на нашим кермеші, біла літургія, де господарьом бив місцевий парох о. Павло Березка. А потім на сцені при греко-католицькій церкві св. Івана Хрестителя виступили ансамблі не лем з гміни Хойнів і з інших міст Польщі, але тіж з Трансильванії, Костарики, Грузії, Чехії, Туреччини, Китаю. Госьці крас виступали, але найбарже, думам, радував наших люди місцевий ансамбль «Сонечка», бо він вказує, што наступни покоління хцут пам'ятати і пам'ятають о своїх корінях. А то в році 70-х роковин акції «Вісла» для нашої цілої громади є барз важне. Сила Кермешу в Заменіцах є в тим, што він є не лем пробом вказаня, як виглядав колиси кермеш на Лемківщині. Тот кермеш є живий і автентичний. Він будит наступни покоління, щоб пам'ятали про рідну церкву і рідну традицію. Він лучит покоління. А коли є зв'язок

медже поколіннями, то є родинна згода і вшитки на тим користають: Церкви, організації і ціла наша спільнота, чи то на Лемківщині, чи на вигнаню.

Кус не дописала погода, але, як свідчат Ватри, дощ не є в силі одстрашити лемків од своей пісні і танця. По коротким дощи претріщилося і учасники Кермешу могли ся бавити до пізних нічних годин.

Я там репрезентував ОЛ на запрошіня організаторів Кермешу, барз дякую за щире принятя. Дай Боже вєце таких кермеші - то на Заході ніколи не пропадеме.

chojnow.pl

3a: www.sekowa.info
Zdjęcie wykonane z kopalni „Barbara4” w Ropicy Ruskiej dziś Górnjej - czerwiec 1947 r. i przedstawia wysiedlenie łemków w ramach Akcji „Wiśła” - widoczne na drodze furmanki podążające na punkt zborny w Zagórzanach.

